

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

24 april 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toename van de bruinerattenpopulatie	1
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toekomst van de ISVAG-afvalverbrandingsoven in Wilrijk	
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de proliferatie van afvalverbrandingsinstallaties	3
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de criteria voor individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater (IBA)	7
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de registratie van mesthandelingen	10
Vraag om uitleg van mevrouw Dominique Guns tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het uitrijden van mest bij particulieren	12

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toename van de bruinerattenpopulatie

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in het verleden werden we reeds geconfronteerd met de negatieve gevolgen van een grote populatie muskusratten, die schade aanbrachten aan onze dijken. Ik verwijs naar de discussie over de dijkbreuk in Rijkevorsel. De bestrijding van de muskusrat blijkt positieve gevolgen te hebben, waardoor de muskusrattenpopulatie beheersbaar is.

Momenteel blijkt een overpopulatie aan bruine ratten voor problemen te zorgen. Deze bruine rat is ook niet zo'n aardig dier. Het kan eveneens schade aanbrengen aan taluds en oevers, ziekten veroorzaken, voedselvoorraden bevuilen en ziektekiemen overbrengen. Het is door de aanhoudende strijd tegen deze ratten dat de pest uit onze contreien is verdwenen.

Aangezien de rat niet stopt aan de gemeente- of provinciegrenzen is een goed gecoördineerde aanpak absoluut noodzakelijk. Vele gemeenten beschikken intussen over een rattenvanger; andere gemeenten die dit takenpakket niet door een personeelslid van de gemeente kunnen laten uitoefenen, doen een beroep op gespecialiseerde firma's.

Na rondvraag blijkt inderdaad dat het aantal muskusratten onder controle is, maar dat het aantal bruine ratten is toegenomen.

Mevrouw de minister, bent u van mening dat er momenteel een goed uitgebouwde en gecoördineerde aanpak inzake rattenbestrijding bestaat? Zo ja, waar baseert u zich op? Gaat het dan enkel over de bruine ratten of ook over de muskusratten? Kunt u met cijfers aantonen dat de bruinerattenpopulatie inderdaad sterk is toegenomen?

Momenteel maken veel gemeenten gebruik van fuiken en rattenvallen, maar ook van gif. Moet dat gif gratis beschikbaar zijn, en zo ja, bestaat er een lijst van de gifmiddelen die mogen worden gebruikt?

Wat is de stand van zaken in het onderzoek naar alternatieve bestrijdingsmiddelen tegen ratten?

Op welke manier worden de ratten preventief bestreden?

Bent u van mening dat burgers beter moeten worden geïnformeerd over de aanwezigheid van bruine ratten als gevolg van de aanwezigheid van kippenhokken, composthopen of vuilnisbakken? Moet er bijgevolg een preventiecampagne worden georganiseerd?

De heer Patrick Lachaert: Ik heb ook te kampen gehad met deze problematiek. Ik heb toen RATO vzw gecontacteerd. Zij hebben dat probleem vrij efficiënt verholpen. Na een à twee maanden waren alle ratten verdelgd.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De aanpak van de rattenbestrijding in Vlaanderen is momenteel goed uitgebouwd en gecoördineerd. De coördinatie van de muskusrattenbestrijding gebeurt door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Zij bestrijdt zelf de muskusratten langs alle waterwegen en eerste categorie onbevaarbare waterlopen. Daartoe heeft zij met de betrokken waterloop- en terreinbeheerders samenwerkingsovereenkomsten afgesloten.

Enkel in de provincies Oost- en West-Vlaanderen wordt de aanvullende muskusrattenbestrijding door de lokale besturen uitgevoerd. Dankzij deze aanpak is de muskusrattenpopulatie in Vlaanderen onder controle.

De bruinerattenbestrijding in Vlaanderen wordt gecoördineerd door de werkgroep 'bestrijding bruine rat'. In deze werkgroep zijn de provincies, de gemeenten, de VMM, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), het Agentschap Wegen en Verkeer en het Departement Landbouw en Visserij vertegenwoordigd. De werkgroep wordt voorgezeten door een provincie en geeft richtlijnen voor een efficiënte en verantwoorde bruinerattenbestrijding.

Het Vlaamse Gewest is in de samenwerkingsovereenkomst met de provincies 2008-2013 over de bruinerattenbestrijding overeengekomen: "De provincie werkt aan de aanpak van bestrijdingsrichtlijnen voor de bruine rat en communiceert daarover naar de gemeenten. De provincie rapporteert jaarlijks over haar activiteiten aan de werkgroep 'bestrijding bruine rat'. Deze werkgroep wordt door een provincie voorgezeten."

Op Vlaams niveau wordt intussen gewerkt aan een samenwerkingsscenario tussen de VMM en het Agentschap Wegen en Verkeer om ook de bruinerattenbestrijding langs de wegen in beheer bij het Agentschap Wegen en Verkeer te laten uitvoeren door de VMM. Dat zal in elk geval bijdragen tot een nog meer gecoördineerde aanpak van de bruinerattenbestrijding.

Ook in het draaiboek voor de afbouw van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten, dat opgemaakt is door onze eigen diensten, zijn er richtlijnen voor de rattenbestrijding opgenomen.

De rattenbestrijders schatten de bruinerattenpopulatie in op basis van waargenomen sporen. De lokale besturen beoordelen de bruinerattenpopulatie eerder op basis van het aantal meldingen door particulieren. De rattenbestrijders van de VMM stellen op dit ogenblik geen significante stijging vast van bruinerattensporen langs de waterwegen en de eerste categorie onbevaarbare waterlopen waar zij de bestrijding uitvoeren.

In een aantal gemeenten blijkt het aantal meldingen door particulieren wel te zijn toegenomen. Dat zou kunnen wijzen op een toename van de populatie, maar de meldingen zijn niet altijd eenduidig en moeten met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. In elk geval moeten de meldingen door de lokale rattenvangers zeker van nabij gevolgd worden en zij moeten dan de gepaste maatregelen treffen.

Mevrouw Van den Eynde, over de bestrijdingswijze en het vangmateriaal voor de muskusrat is tevens een Europese richtlijn in de maak. Voor de bruinerattenbestrijding mogen ook chemische middelen worden gebruikt. Een aantal gifstoffen voor de bestrijding van de bruine rat moeten goedgekeurd en erkend worden door het federaal ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu en door het ministerie van Landbouw. Ik verwijs ook naar de lijst van erkende producten, die is opgenomen in het draaiboek 'zonder is gezonder'.

Particulieren kunnen een aantal producten aanschaffen in de gewone handel, maar ze gebruiken die stoffen vrij zelden. Zij hebben geen speciale kennis, noch over knaagdieren, noch over de beste manier om die producten te gebruiken en al evenmin over de gevaren die ermee verbonden zijn. De etiketten van de producten zijn de enige bron van informatie voor gebruikers. De meeste mensen nemen ook geen specifieke voorzorgsmaatregelen voor de opslag ervan. Vandaar dat het niet raadzaam lijkt dat de gemeenten deze producten gratis aan hun inwoners aanbieden. De beste manier is volgens mij die waarbij de lokale rattenvangers de meldingen onderzoeken en aan de particulieren de nodige richtlijnen geven – juist om te vermijden dat allerlei producten soms op foute wijze gebruikt worden.

Geen enkel land is er tot nu toe in geslaagd de bruine rat volledig te verdringen. Als we blind en mateloos gebruik gaan maken van chemische bestrijdingsmiddelen zouden we sneller tot milieuproblemen kunnen komen. Er zijn op dit ogenblik geen haalbare alternatieven voor een chemische bestrijding om op korte tijd een ware rattenplaag te onderdrukken. Op plaatsen waar zeer grote aantallen ratten voorkomen, is het wegvangen met

klemmen of fuiken van al deze dieren absoluut niet haalbaar. Een geïntegreerde bestrijding, waarbij door sanitaire en/of bouwtechnische maatregelen het leefmilieu van de bruine rat wordt beïnvloed, gecombineerd met het mechanisch wegvangen van kleine ratenpopulaties en het chemisch bestrijden van grotere populaties, blijkt op langere termijn veel efficiënter.

Op dit ogenblik zijn we een heel pak mogelijkheden aan het onderzoeken. Het is van belang dat we de populaties constant volgen en ingrijpen op de plaatsen waar ratten worden gesignaleerd.

De basisbehoeften voor de bruine rat zijn eten, drinken en onderkomen. Als we preventieve maatregelen nemen, moeten we ervoor zorgen dat ze niet gemakkelijk voedsel, water en onderdak vinden.

Mevrouw Van den Eynde, ik volg uw stelling dat we de mensen beter moeten informeren. Dat is absoluut juist. Het lijkt me dan ook zeer opportuun om aan de werkgroep 'bestrijding bruine rat' de opdracht te geven om via de gemeenten een informatiecampagne voor de mensen te organiseren en aan de gemeenten een aanpak voor te leggen voor het efficiënt opvolgen van de meldingen. Algemeen aan de mensen chemische producten geven, lijkt me een beetje gevaarlijk, maar een actieve communicatie, sensibilisering en de gemeenten beter begeleiden om de meldingen efficiënt aan te pakken, lijkt me raadzaam.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik concludeer dat er volgens de VMM geen toename is van het aantal bruine ratten.

Er is wel een verplaatsing van het leefmilieu van de bruine rat door de toename van het aantal tuinvijvers. Hierdoor kan de rat evengoed gedijen in tuinen dan aan waterlopen.

U zegt geen voorstander te zijn van het gratis verspreiden van gif. Ik kan u daarin volgen, maar ik denk dat het wel moeten kunnen als de rattenbestrijder langs is geweest en het probleem heeft kunnen vaststellen. Ik heb zelf ook het probleem meegemaakt, vandaar dat ik me er wat in verdiept heb.

De gemeente speelt een belangrijke rol. De milieuambtenaar zei me dat hij een zinken emmer gebruikt, en sindsdien kunnen de ratten niet meer bij het afval en is er ook geen voorraad aan eten meer. Het is belangrijk dat we die boodschap meegeven aan de burgers via gemeentelijke contactbladen. We moeten een aantal elementen wegnemen. Ik zeg niet dat iedereen zijn

vijver moet weghalen, maar we moeten ervoor zorgen dat er in de tuin geen voedselvoorraden aanwezig zijn voor de ratten, door simpel een zinken vuilnisbak te gebruiken.

Mevrouw de minister, ik denk toch dat het gratis verspreiden van gif moet kunnen. Als iedereen het zelf mag aanschaffen, ontstaat een janboel van verschillende giften, waarvan we niet weten wat de effecten zullen zijn op de rat en andere dieren in de omgeving.

De heer Patrick Lachaert: Ik schaf me zelf ook gif aan. Men moet dat leggen met handschoenen aan, want de rat is een zeer slim dier en merkt dat. Als men het gif op één plaats legt en er ligt een dode rat, zullen de andere er niet meer komen.

Wat men mag verkopen, is heel streng gelimiteerd. Men mag dus niet doen wat men wil. Het grote probleem is het eten. Mensen houden kippen, met een voederbak met een voorraad eten die ook voor ratten bereikbaar is. Dat is het grote probleem.

De heer Frans Wymeersch: We moeten er ook rekening mee houden dat een rat een immuniteitssysteem opbouwt tegen de verschillende giften. Men moet dus regelmatig eens veranderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toekomst van de ISVAG-afvalverbrandingsoven in Wilrijk

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de proliferatie van afvalverbrandingsinstallaties

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de oven van de ISVAG, de Intercommunale voor Slib- en Vuilverwijdering van Antwerpse Gemeenten, in Wilrijk is een afvalverbrandingsoven met een zwaarwichtig verleden. De oven heeft door zijn hoge dioxine-uitstoot in het verleden, ongetwijfeld heel veel menselijk leed veroorzaakt en de leefbaarheid van een aantal woonwijken in de buurt grondig aangetast. Na een sluiting in 1997 was het duidelijk dat de ISVAG-oven definitief dicht zou moeten. Na zware investeringen in milieutechnologie is de ISVAG-oven vandaag een verbrandingsoven die voldoet

aan de milieuregels. Omwille van het historisch passief, maar ook door de ligging langs de winkel- en woonas van de A12, moeten we erkennen dat dit niet de beste vestigingsplaats is voor een verbrandingsoven met een verwerkingscapaciteit voor één miljoen inwoners. De ISVAG-oven moet verhuizen na het aflopen van de milieuvergunning in 2011.

In het vorige Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007 was er reeds sprake van een vroegtijdige sluiting van de ISVAG-oven op vrijwillige basis, nadat een nieuwe voorbehandelingsinstallatie zou worden gerealiseerd op een andere plaats in de Antwerpse agglomeratie. Hiermee werd dan ook een signaal gegeven aan het ISVAG-bestuur dat het een studie moet laten uitvoeren naar de beste beschikbare technologie voor de nieuwe verwerkingsinstallatie die na 2011 het restafval van een groot deel van de Antwerpse agglomeratie moet verwerken. Het nieuwe uitvoeringsplan 2008-2013 was minder duidelijk.

Naar aanleiding van de voorstelling van het jaarverslag 2007 heeft de ISVAG-voorzitter aangekondigd dat hij een milieueffectenrapport (MER) laat voorbereiden dat noodzakelijk is om de huidige milieuvergunning te verlengen. Tegen 2010 wil hij met de uitkomst van een studie bepalen waar in Antwerpen de nieuwe installatie kan worden gerealiseerd, die tevens ecologisch en economisch het meest rendabel is. Met deze uitspraken toont de voorzitter aan dat hij niet tijdig – binnen de periode van de vergunning – een nieuwe verwerkingsinstallatie zal kunnen realiseren. Uit de drie mogelijke opties van het bedrijf blijkt dat elke mogelijke optie pas vanaf 2015 zal starten.

De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, de VITO, heeft in 2001 een studie ‘Vergelijking van verwerkingsscenario’s voor restfracties van huishoudelijk afval en niet-specifiek bedrijfsafval van categorie II’ opgesteld. Kunt u mij meedelen of die geactualiseerd is, zoals gevraagd in de met redenen omklede motie van 23 maart 2005, opgenomen in het parlementair stuk 241 van het zittingsjaar 2004-2005? Wat zijn de resultaten ervan?

Werd er onlangs een onderzoek gevoerd naar de beste beschikbare technologie voor de verwerking van huishoudelijk afval? Zo ja, wat zijn de bevindingen ervan?

Een van de mogelijke beleidsopties van het ISVAG-bestuur is het behouden van de huidige locatie en eventueel ter plaatse uitbreiden. Lijkt dit volgens u een aanvaardbare keuze in het licht van de hogervermelde argumenten?

Is er een reden voor de talmende houding van ISVAG in het zoeken naar een nieuwe locatie? Er worden wel opties naar voren geschoven, maar er komt niets

concreets uit. Kan de milieuvergunning van ISVAG verlengd worden op basis van eerder gemaakte afspraken, met name de sluiting in 2011, indien een MER-rapport wordt voorgelegd? Of zult u alsnog het ISVAG-bestuur aansporen vóór het aflopen van de vergunning de nieuwe installatie te bouwen?

Het ISVAG-bestuur moet zeker worden ondersteund met die grote verwerkingscapaciteit. Zal de Vlaamse Regering dat doen? Zal zij ISVAG ondersteunen om binnen de huidige vergunningsperiode een nieuwe installatie te kunnen realiseren?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag sluit hierbij aan omdat ze handelt over de beoordelingscriteria waar nieuwe verwerkingsinstallaties aan zouden moeten voldoen. De noodzakelijke verwerkingscapaciteit voor de verwijdering van huishoudelijk afval en vergelijkbaar bedrijfsafval wordt uitgestippeld in de uitvoeringsplannen. Recentelijk keurde de Vlaamse Regering een uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen goed. Volgens het planscenario zullen we tegen 2015 een tekort hebben van 272.000 ton verwerkingscapaciteit. Intussen worden we geconfronteerd met plannen en projecten voor de bouw van nieuwe installaties die dat tekort van 272.000 ton verwerkingscapaciteit ferm overschrijden.

Indaver heeft een MER lopen voor een vierde lijn in haar roosteroven in Beveren van 200.000 ton. Bionerga plant in Limburg een installatie die netto 190.000 ton extra verwerkingscapaciteit oplevert. Dat getal houdt rekening met de sluiting van de installatie in Houthalen. In Kampenhout plant Recover Energy een roosteroven voor 150.000 ton, waar een aanzienlijke hoeveelheid huishoudelijke afvalstoffen en gelijkgesteld bedrijfsafval zal worden verwerkt. De voltallige gemeenteraad van Kampenhout verzet zich overigens tegen dat project. De Group Machiels plant een verbrandingsinstallatie op de Remoortplaats in Houthalen. ISVAG, waar mevrouw Van den Eynde op wees, heeft een soort plan-MER in de steigers staan. Niet alleen een verhuis en een nieuwe installatie worden daarin onderzocht, maar ook een capaciteitsuitbreiding. Er worden verschillende scenario's onder de loep genomen, gaande van een verwerkingsinstallatie van 150.000, over één van 300.000 tot zelfs één van 500.000 ton. Alles samen komen we aan minimaal 500.000 ton extra verwerkingscapaciteit, terwijl het afvalstoffenplan maar 272.000 ton bijkomende capaciteit toestaat.

Er wordt dus dubbel zoveel bijkomend gepland als waarin in het uitvoeringsplan huishoudelijk afval is voorzien. Als al die installaties worden vergund en gebouwd, dreigen we een overcapaciteit te krijgen die ertoe zal leiden dat er ofwel afval zal moeten worden geïmporteerd, en dan dreigen we de vuilbak van Europa te worden, ofwel dat

het afval dat nu naar recyclage gaat, zou worden agetrokken om verbrand te worden. U weet echter maar al te goed, mevrouw de minister, dat materiaalrecuperatie nog altijd de voorkeur geniet ten opzichte van energie-recuperatie. Recyclage staat hoger aangeschreven in onze afvalbeheershiërarchie.

Mevrouw de minister, ik heb enkele vragen over hoe u die overcapaciteit zult vermijden. Volgens het uitvoeringsplan zullen nieuwe installaties beoordeeld worden op hun technologische aspecten en de mate waarin ze voldoen aan de beste beschikbare technologieën (BBT). Ik had net zoals mevrouw Van den Eynde graag geweten of de studie van de VITO, die al van 2001 dateert, en waarin via de methodiek van een levenscyclusanalyse verschillende verwerkingstechnieken naast elkaar zijn geëvalueerd, nog geactualiseerd wordt. Hoe zal de toets aan het BBT-criterium gebeuren?

Volgens het uitvoeringsplan zullen nieuwe installaties ook getoetst worden op hun betrouwbaarheid, energierendement, kostprijs en emissie. Ook de locatie wordt aangehaald als selectiecriterium, waarbij de voorkeur gaat naar locaties die via het spoor of de binnenvaart bereikbaar zijn. Verder wil men bij de inplanting van eindverwerkingsinstallaties geen te grote capaciteit op één locatie concentreren.

De vraag rijst nu hoe de overheid een keuze zal maken tussen meerdere installaties die op het eerste gezicht allemaal aan de gestelde criteria zouden voldoen. Wat zal er gebeuren als er een groter aanbod aan nieuwe verwerkingscapaciteit wordt aangevraagd dan wat het afvalstoffenplan vergunbaar acht? Zal dan het principe 'wie eerst komt, eerst maalt' worden gehanteerd? Zullen de eerste verwerkers die klaar zijn met hun vergunningsaanvraag, mogen doorgaan en zullen de anderen lik op stuk krijgen? Of zult u de keuze maken op basis van andere criteria, zoals de structurele betrokkenheid van openbare besturen, de impact op de milieugebruiksruimte, de ligging ten aanzien van de afvalproductie of de synergie met andere installaties?

Het uitvoeringsplan zegt dat het overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen een soort subadvies over nieuwe projectvoorstellen zal baseren op de meest actuele momentopname met betrekking tot de verwerkingscapaciteit, de regionale spreiding en de prognoses inzake het afvalaanbod. Wie maakt deel uit van dat overlegplatform? Zitten daar bijvoorbeeld ook milieuorganisaties in? Is het niet raadzaam om het Vlaams Energieagentschap (VEA) de verschillende nieuwe projecten te laten beoordelen? Uit de studie van de VITO naar de BBT, herinner ik mij dat het energierendement van een centrale vaak ook doorslaggevend is voor de milieuprestaties: hoe hoger het energetisch rendement, hoe groter de zogenaamde vermeden emissies. Andere energie-installaties moeten niet worden gebouwd of stookinstallaties kunnen

worden gesloten. Het energetisch rendement is dus van wezenlijk belang. Is het dan niet raadzaam het VEA in die beoordelingsprocedure te betrekken?

Mevrouw de minister, in het concept van het Landelijk Afvalplan in Nederland staat dat nieuwe installaties minstens een energierendement moeten hebben van 30 percent. Het is echter niet in het definitieve plan terechtgekomen. Maar als ik zie welke energetische rendementen de nieuwe centrales in Nederland halen, liggen die allemaal veel hoger dan het energetische rendement in de plannen in Vlaanderen. Het afvalenergiebedrijf in Amsterdam heeft in september 2007 een verwerkingsinstallatie van 500.000 ton opgestart met een netto elektrisch rendement van meer dan 30 percent. Dat is vele malen hoger dan het energetisch rendement dat onze verbrandingsinstallaties en ook de nieuw aangekondigde installaties halen.

De installatie in Hengelo in Nederland, waarvan eind 2006 de bouw is gestart en die half dit jaar opstart, haalt een energierendement tussen de 29 en de 31 percent. De verbrandingsinstallatie in Rozenburg in Nederland, die ook dit jaar zal opstarten, heeft een energetisch rendement tussen de 28 en de 32 percent. De installatie in Duiven in Nederland, die einde 2007 is opgestart, heeft een energetisch rendement van 32 percent. Blijkbaar slaagt Nederland er veel beter in om uit afval veel energie te halen. Moeten we in Vlaanderen geen minimale norm op het vlak van het energierendement opleggen aan de nieuwe installaties, zodat op basis van dat criterium al een heel aantal installaties zouden kunnen uitvallen en we veel meer energie uit afval kunnen halen? Overweegt u de invoering van een dergelijke energetische-rendementsnorm voor nieuwe verwerkingsinstallaties in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Veel van de vragen zijn nogal hypothetisch, en daar kan ik nu nog niet veel over zeggen, zeker niet in mijn hoedanigheid van gebeurlijke beroepsinstantie voor de beoordeling van een milieuvergunningaanvraag.

Het algemeen kader voor de noodzakelijke capaciteit inzake eindverwerking werd inderdaad opgenomen in het uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen'. Bij het bepalen welke bijkomende verwerkingscapaciteit waar in Vlaanderen gerealiseerd kan worden, moeten de criteria en de beleidsbepalingen uit dit plan, als toetssteen gebruikt worden.

Uiteraard zullen aspecten inzake ligging ten aanzien van de productie, mobiliteit, ruimtelijke ordening, energierendement, aard van de te verwerken afvalstoffen, betrokkenheid van diverse partners zoals lokale besturen, dienstverlening, betrouwbaarheid van de techniek,

enzovoort, in beschouwing genomen worden. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) werkt in het kader van haar adviesverlening een strategie uit om deze aspecten te beoordelen. U denkt misschien dat het daarvoor al te laat is, maar dat is niet het geval, want tot op heden werd nog geen enkele concrete aanvraag ingediend. Er kan dus nog geen uitspraak gedaan worden over een rangschikking van mogelijke projecten. U hebt wel een punt dat het van belang is dat de strategie op poten staat voor we beginnen te toetsen. Daar zijn we het volledig over eens.

In het overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen zijn de milieuorganisaties vertegenwoordigd via de Bond Beter Leefmilieu. Bovendien maken nog een aantal andere organisaties deel uit van het overlegplatform. Het zijn de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, Interafval, de Federatie van Bedrijven voor Milieubeheer, de Confederatie van de Belgische Recuperatie, de Vlaamse Compostorganisatie, FOST Plus, de Vereniging van de Vlaamse Provincies, de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, het Vlaams netwerk van ondernemingen (VOKA), de Kamer van Koophandel, een consumentenorganisatie en uiteraard de OVAM zelf. Alle nieuwe aanvragen voor bijkomende verwerkingscapaciteit zullen aan dit overlegplatform voor advies worden voorgelegd. Het overlegplatform moet dan een subadvies voorleggen aan de OVAM. Er werd dus echt wel in buffers voorzien.

Ik vind uw opmerking over het VEA heel interessant. Als blijkt dat bijkomend advies over het energierendement noodzakelijk is, kan vanuit dit platform of vanuit de OVAM een advies gevraagd worden aan het VEA. Op dit ogenblik is het VEA dus niet structureel aanwezig, maar er kan advies worden gevraagd aan het agentschap. Omdat ik vermoed dat in de parameters die zullen worden gehanteerd, het energetisch rendement een belangrijke parameter zal zijn, wordt al gegarandeerd dat het VEA zijn zeg zal hebben.

In het uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen' wordt bepaald dat de energierecuperatie moet worden geoptimaliseerd. Er wordt geen concrete doelstelling vermeld inzake het minimumenergie rendement dat moet worden behaald. Om te vergelijken met Nederland moet men overigens ook dezelfde berekeningswijze voor het energetisch rendement gebruiken. Het maximale energetische rendement zal van installatie tot installatie verschillen. Voor nieuwe installaties moet in functie van de inplantingsplaats en de lokale mogelijkheden uiteraard gestreefd worden naar maximale energierendementen. Het vastleggen van een minimumrendement zou ertoe kunnen leiden dat geen maximalisatie nagestreefd wordt. Het is een beetje een tweesnijdend zwaard, en daarom moet er naar een maximaal rendement worden gestreefd.

Zoals reeds gesteld, is het energetisch rendement een van de factoren waarmee rekening moet worden gehouden bij het bepalen van welke verwerkingscapaciteit op welke locatie kan worden gerealiseerd. De VITO-studie blijft de basis. Er is geen grootschalige actualisering van de VITO-studie uitgevoerd, maar bij de voorbereiding van het nieuwe plan heeft de VITO wel een inschatting van de milieueffecten gemaakt. De studie was onder meer gebaseerd op een actualisering van de gegevens van de studie van 2001. De resultaten van de studie werden opgenomen in het plan in het hoofdstuk 5.3 'milieueffecten'.

In het plan is bepaald dat de installaties voor bijkomende verwerkingscapaciteit moeten beantwoorden aan het BBT-principe. Hiervoor wordt het analysedocument van 2001 als referentie gehanteerd. Er zijn immers nog geen nieuwe verwerkingstechnieken ontwikkeld waarvoor bewezen is dat ze met succes op industriële schaal kunnen worden toegepast.

Uit het analysedocument van 2001 bleek bijvoorbeeld dat bij de vergelijking tussen een roosteroven en voorbehandelingstechnieken zoals scheiden/vergisten of biologisch drogen/scheiden met een nageschakelde wervelbedinstallatie, een vergelijkbare milieu-impact optreedt. Een roosteroven is wel goedkoper dan de andere technieken waarmee werd vergeleken. Indien nieuwe technieken ingang willen krijgen in de eindverwerking van afval in Vlaanderen, moet, op kosten van de aanvrager, een vergelijkende studie opgesteld worden om na te gaan waar deze nieuwe techniek zich zou situeren in vergelijking met de in het analysedocument behandelde technieken. De VITO heeft in dat verband een protocol uitgewerkt over hoe deze vergelijking moet worden uitgevoerd. We zijn dus voorbereid voor het geval zo'n vraag wordt gesteld, want de procedure om te vergelijken ligt vast in het VITO-document.

Inzake het ISVAG-dossier kan ik vandaag geen uitspraak doen, omdat er geen concreet dossier voorligt. Bovendien ben ik slechts in een eventuele beroepsprocedure gevat door een milieuvergunningendossier, want dat wordt initieel niet bij mij aanhangig gemaakt. ISVAG laat inderdaad een MER opmaken voor de huidige exploitatiewijze en de huidige site te Wilrijk. Het MER evalueert alle relevante milieueffecten. Deze resultaten zullen in overweging genomen worden bij het beoordelen van de installatie in functie van een eventuele milieuvergunningsaanvraag. Tevens heeft de raad van bestuur van ISVAG een studie gepland waarin alternatieven op het vlak van locatie of technieken onderzocht worden. Hierbij zullen zowel ecologische als economische aspecten in beschouwing genomen worden. Ik kan mij natuurlijk niet in de plaats stellen van het ISVAG-bestuur om de gevolgde werkwijze te motiveren, dat moet het ISVAG-bestuur zelf doen. Een verlenging van de milieuvergunning zal worden beoordeeld in functie van een concrete milieuvergunningsaanvraag, want ook voor een verlenging moet men eerst een aanvraag

indienen. Ook in deze procedure word ik slechts bij een eventueel beroep gevat.

Een milieuvergunningsaanvraag wordt bekeken in functie van de doelstellingen die in het uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen' opgenomen zijn. Naast de milieutechnische aspecten zal bij de beoordeling van de milieuvergunningsaanvraag ook gekeken worden naar onder andere energie- en mobiliteitsaspecten. Het is in de eerste plaats aan ISVAG om beslissingen te nemen over het verder uitbaten van de huidige installatie, dan wel om uit te kijken naar en te zorgen voor andere alternatieven op dezelfde site of elders.

De Vlaamse Regering heeft momenteel niet voorzien in maatregelen om ISVAG te ondersteunen bij een mogelijk dossier voor een nieuwe eindverwerkingsinstallatie. Daar is trouwens voor geen enkel project inzake eindverwerking in voorzien.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer Martens, er kan inderdaad nog veel geld verdiend worden met afvalverwerkingsinstallaties.

Mevrouw de minister, ik was verontrust over de uitspraken van de voorzitter van ISVAG. Het was immers onverantwoord de installaties uit te breiden op de huidige plaats. Ook het open houden van de huidige installatie is geen optie. Ik begrijp, mevrouw de minister, dat u voorzichtig bent met een aantal uitspraken, maar ik hoopte dat u met uw antwoord een signaal zou geven aan ISVAG om werk van te maken van de afspraken die in het verleden zijn gemaakt.

Tegen de sluiting in 2011 moet ISVAG klaar zijn met haar opdracht, met name een studie over en de bouw van een nieuwe installatie. Ik had gehoopt, mevrouw de minister, dat u ISVAG op haar verantwoordelijkheid zou wijzen. De concentratie van dioxine in de omgeving van ISVAG blijft hoog. We kunnen dan ook niet aanvaarden dat de ISVAG-oven in die omgeving nog langer open blijft.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, ik kijk met veel interesse uit naar het strategiedocument dat de OVAM blijkbaar aan het voorbereiden is voor de beoordeling van bijkomende capaciteit. Ik ben gerustgesteld over de samenstelling van het overlegplatform en ook over de vertegenwoordiging van de milieubeweging daarin.

Wat het energetisch rendement betreft, mevrouw de minister, bent u wel vrij voorzichtig. U wilt geen minimumrendement opleggen omdat dat nieuwe

initiatiefnemers zou afremmen om een nog beter rendement te behalen. Ik stel echter vast dat geen van de installaties die nu op stapel staan, een energetisch rendement haalt dat vergelijkbaar is met dat van de Nederlandse installaties. Dat vind ik een bijzonder spijtige zaak. In die zin lijkt het me toch verstandig om na te gaan, eventueel in het kader van het nieuwe strategiedocument, of er zo'n minimaal energetisch rendement mogelijk is. In Nederland stimuleert men trouwens installaties die een rendement halen dat hoger is dan 26 percent, via een stimuleringsregeling Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie. Die installaties krijgen een extra subsidie van 2,9 eurocent per geleverd kilowattuur bovenop dat energetisch rendement van 26 percent.

Ook wat het energetisch rendement van de bestaande installaties betreft, kunnen we leren uit de Nederlandse ervaring. In 1999 is een convenant afgesloten tussen de Nederlandse staat en de exploitanten van de verbrandingsovens. Daarin engageren de exploitanten zich om hun energetisch rendement met 23 percent te verhogen. Na enkele jaren tijd, in 2002, zijn ze erin geslaagd om 5,3 petajoule extra energie te halen uit hun afval. Dat gebeurde onder meer door een efficiëntere bedrijfsvoering, meer warmteafzet, stoom leveren aan industrie, warmte leveren aan serres, enzovoort. Misschien moeten we de OVAM vragen om na te gaan in hoeverre ook in Vlaanderen zo'n convenant kan worden afgesloten zodat er meer energie kan worden gehaald uit het afval.

U zegt dat er geen plannen zijn om de VITO-studie helemaal over te doen. We blijven ons dus baseren op die studie uit 2001. Daaruit bleek dat die alternatieve techniek, biologisch-mechanische voorbehandeling in combinatie met wervelbed, even goed scoorde als een geoptimaliseerde verbrandingsinstallatie. Ik wil echter opmerken dat de verbeterde verbrandingsinstallatie die daarin werd onderzocht, een katalysator had op de rookgassen. De projecten die nu worden aangevraagd, bijvoorbeeld in Kampenhout, voorzien niet in een dergelijke katalysator. Zij scoren dus voor wat de uitstoot van stikstofoxide betreft, slechter dan de installatie die in de VITO-studie als beste beschikbare techniek werd aangeduid. Ik heb er geen probleem mee dat u zich voorlopig houdt aan die studie uit 2001 maar ik vind wel dat die studie dan ook moet worden toegepast bij de beoordeling van nieuwe projecten in Vlaanderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de criteria voor individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater (IBA)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, bij de afbakening van de zuiveringszones is duidelijk gebleken dat in een groot aantal landelijke gebieden de inwoners zelf zullen moeten instaan voor hun waterzuivering, door de installatie van IBA's. Op dit ogenblik zijn er al heel wat geïnstalleerd.

De op 5 maart 2008 door dit parlement goedgekeurde resolutie over de saneringsplicht voor afvalwater stelt voor de plaatsing en de exploitatie van deze IBA's te incorporeren in de saneringsplicht van de drinkwatermaatschappijen, met het oog op de kostenefficiënte bouw van gecertificeerde installaties.

Uit een contact met de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) blijkt dat er momenteel nog maar vijf producenten zijn van BENOR-gekeurde installaties. BENOR is het Belgische conformiteitsmerk voor producten. Er bestaan echter nog belangrijke verschillen tussen wat Europa oplegt via haar CE-markering en wat Vlaanderen oplegt via de normering in de Vlaamse reglementering betreffende de milieuvergunning (VLAREM). De ene spreekt van percentage zuivering en de andere van effluenten of/ en de waarden voor biochemische zuurstofvraag in milligram per liter.

Het is niet ondenkbaar dat er momenteel een individuele behandeling van afvalwater (IBA) of een kleinschalige waterzuiveringsinstallatie (KWZI) geïnstalleerd wordt die conform de VLAREM-normering is, maar geen CE-markering heeft. Bovendien is er voor de rietvelden momenteel nog geen enkel BENOR-gekeurd systeem. Mensen die kleinere landbouwbedrijven aankopen om daar te gaan wonen, vragen zich vaak af of ze de waterput die naast het gebouw ligt, kunnen gebruiken als IBA door de aanplanting van riet.

Wat moeten burgers die zelf verantwoordelijk zijn voor de installatie van een IBA doen? Moeten zijn doorgaan met de installatie of wachten op de drinkwatermaatschappijen?

Mevrouw de minister, hoe denkt u de verschillen tussen de Europese markering en de VLAREM-normering voor IBA's op te lossen? Voorziet u in een keuring voor systemen die werken met rietvelden en zo ja, wanneer? Wat moeten saneringsplichtige burgers doen in afwachting van de realisatie van de bepalingen inzake IBA's zoals vervat in de resolutie van het Vlaams Parlement ter zake? Wanneer plant u de incorporatie van de saneringsplicht van de drinkwatermaatschappijen met het oog op de bouw van IBA's?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, wat de rietvelden betreft, denk ik dat er toch een degelijke handleiding moet komen over hoe die er

moeten uitzien. Ik denk dat het de bedoeling is om hetzelfde te verkrijgen als wanneer men met een IBA werkt: zuiver water.

Mevrouw de minister, voor zover ik heb vernomen, kan een rietveld worden aangelegd, maar dan moet het wel vier vierkante meter per inwoner bedragen. Dat is niet min. Ik denk niet dat het dan in een waterput kan. Ik denk dat dit ook ernstig moet worden genomen en het geen gemakkelijke manier mag zijn om te voldoen aan de verplichtingen.

Mevrouw de minister, ik wil beamen dat er over de IBA's heel wat onduidelijkheid is op het terrein. Ik heb u in het verleden daar ook al vragen over gesteld. Ik denk dat we een duidelijk signaal moeten geven naar de gemeenten over wat hun verplichtingen zullen zijn. U wilt de gemeenten altijd stimuleren, maar ik denk dat de stimulans te vrijblijvend is en het ook heel onduidelijk is voor de burger.

Ik geef toe dat het verder aanleggen van de rioleringen het belangrijkste zal zijn. Maar ondertussen is wel het signaal gegeven aan de burgers dat ze verplicht worden om een IBA te plaatsen. Als iemand aan mij vraagt wat hij moet doen met de IBA, dan zeg ik dat hij moet wachten. Er is nog zo veel onduidelijkheid op het terrein dat de mensen niet nodeloos moeten investeren.

De heer Patrick Lachaert: We zeggen uiteindelijk allemaal hetzelfde over de IBA's. Er zal klaarheid komen. Over het rietveld is al een oefening gemaakt door Aquafin. De beschrijving van hoe een rietveld moet worden aangelegd, bestaat, maar Aquafin is daar volledig van teruggekomen. Ik kan het voorbeeld geven van De Pinte, waar een rietveld ligt voor een deelgemeente met 700 inwoners, maar na vijf jaar is de investering van Aquafin van 8 miljoen frank helemaal verloren.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Callens, ik ben geen wetenschapper, dus ik zal proberen u wat duidelijkheid te verschaffen vanuit mijn juridisch inzicht. De VLAREM-effluentnormen zullen worden behouden. Er zal wel aan toegevoegd worden dat installaties met een CE-markering conform de Europese norm (EN) 12566-3 geacht worden te voldoen aan deze effluentnormen. Bij de EN 12566-3-norm wordt er inderdaad uitgegaan van zuiveringsrendementen, maar aangezien de influentvracht en het debiet voorgeschreven worden bij de testprocedures conform de EN-norm, is een eenduidige omrekening van de VLAREM-concentratienormen naar zuiveringsrendementen mogelijk. Er is een verschil, maar we kunnen dat perfect omrekenen.

De Europese EN-norm is eigenlijk ontwikkeld met het oog op de certificering van geprefabriceerde en ter plaatse geassembleerde ondergrondse compactsystemen.

Een CE-certificaat is dus maar mogelijk voor IBA's die volledig onder de grond zitten en die niet door voertuigen belast worden. Er kunnen dus geen rietvelden met CE-certificaat op de markt komen, ook niet in onze buurlanden.

Het is wel mogelijk om de beschreven testprocedure betreffende de zuiveringsrendementen ook toe te passen voor andere types IBA's zoals rietvelden. CE-normering zal nooit mogelijk zijn, maar de testprocedure kan men wel overzetten.

Het BENOR-keurmerk incorporeert de EN 12566-3 norm en procedure en koppelt hier zuiveringseisen aan die beantwoorden aan de huidige VLAREM-effluenteisen. BENOR heeft dus alles in zich. Het verkrijgen van het BENOR-keurmerk is wel mogelijk voor rietvelden en ook voor kokosbedden.

Bij Certipro worden op dit ogenblik een aantal compact- en niet-compactsystemen onderworpen aan de noodzakelijke testen met het oog op het behalen van het BENOR-certificaat. De gemiddelde termijn voor het bekomen van het BENOR-certificaat, bedraagt ongeveer 42 weken: 38 weken voor de testprocedure en een maand voor de administratieve afhandeling.

Als de fabrikant al een testprocedure volgens CE heeft uitgevoerd bij een andere gecertificeerde instantie, kan een BENOR-certificaat behaald worden op een maand tijd. Als er al een test is geweest, gaat het heel snel en is er enkel een maand administratieve afhandeling, anders komen er voor de test 38 weken bij. Mevrouw Van den Eynde, eind maart zou er een eerste rietveld op de markt gekomen zijn met BENOR-certificaat.

Zowel de CE-markering volgens die Europese norm als het BENOR-certificaat zullen de gemeente of de particulier zekerheid geven over de conformiteit. Die Europese norm, noch het BENOR-certificaat zijn echter een noodzakelijke voorwaarde. Het zijn garanties, maar geen noodzakelijke voorwaarde. Als de goede werking van de installaties en het halen van de voorgeschreven VLAREM-effluentnormen via regelmatig uitgevoerde controles ter plaatse kan worden aangetoond, kunnen ook alternatieve systemen blijven bestaan.

Mijnheer Callens, u weet dat in het kader van de individuele saneringsplicht twee belangrijke initiatieven genomen zijn. In eerste instantie is er via het programma-decreet 2008 voor gezorgd dat men voor IBA's die worden gebouwd en geëxploiteerd door een gemeente, gemeentebedrijf, intercommunale of intergemeentelijk samenwerkingsverband of een na publieke marktbevraging aangestelde entiteit, een gemeentelijke saneringsbijdrage kan innen die gelijk is aan 2,4 keer de bovengemeentelijke saneringsbijdrage. Particulieren die nu individueel een IBA plaatsen, moeten geen saneringsbijdrage betalen, noch lokaal, noch bovenlokaal.

Als de gemeente beslist om de IBA's zelf te plaatsen, heeft de gemeente de mogelijkheid om 2,4 keer de bovengemeentelijke saneringsbijdrage te vragen, en ze kan natuurlijk ook de gemeentelijke saneringsbijdrage innen. De bovengemeentelijke bijdrage kan de gemeente in haar eigen portemonnee steken en moet niet naar het bovengemeentelijke niveau gaan.

Daarnaast ben ik gestart met een wijziging van het subsidiebesluit voor de aanleg van riolen en kleinschalige waterzuiveringsinstallaties. Mevrouw Van den Eynde, daarin staat dat voor de bouw van IBA's door een gemeente, gemeentebedrijf, intercommunale of intergemeentelijk samenwerkingsverband of een na publieke marktbevraging aangestelde entiteit, een subsidie verkregen kan worden van 2250 euro. Deze subsidie ligt merkkelijk hoger dan de maximale premie van 1250 euro die vroeger werd verleend via de samenwerkingsovereenkomst.

Gemeenten die het collectief willen aanpakken, kunnen een bovengemeentelijke saneringsbijdrage innen die 2,4 keer hoger is dan de bestaande. Er wordt ook per entiteit gesubsidieerd, met een bedrag dat een pak hoger is dan vroeger.

Uiteraard is er op dit ogenblik nog geen duidelijkheid. Het subsidiebesluit is een eerste keer goedgekeurd, maar het moet door een adviesprocedure, het moet naar de Raad van State en daarna opnieuw naar de regering, dus we hebben het nog niet. Het is principieel goedgekeurd, maar we moeten wachten op het definitieve besluit en dan pas kan iedereen in actie schieten.

Betekent dat dat we op dit ogenblik met een termijnprobleem zitten? Neen. Ik heb al herhaaldelijk gezegd dat we in eerste instantie moeten investeren in riolen. De IBA's zijn het volgende spoor, waarover later een beslissing moet worden genomen.

Die twee initiatieven moeten de gemeenten of de rioolbeheerder aanzetten tot het op zich nemen van de individuele saneringsplicht. Ik ga zelfs nog een beetje verder.

Welke eventuele overeenkomst en welke entiteit dat op zich zal nemen, past wat mij betreft binnen de gemeentelijke autonomie. Als we de gemeenten willen verplichten om het collectieve beheer van de IBA's over te nemen, dan moet er een decreetale wijziging komen. Ik heb daar al op gealludeerd. Ik heb de resolutie en het decreet bij me. In het programmadecreet wordt de gemeentelijke saneringsverplichting omschreven. Er staat in de voorwaardelijke wijs: als een gemeente beslist dat er een welbepaalde entiteit collectief zal instaan voor de bouw of de exploitatie van de individuele waterzuiveringsinstallaties, dan maakt deze individuele sanering integraal onderdeel uit van de gemeentelijke saneringsverplichting. Is het decreetaal verankerd? Ja, maar het is een of-ofverhaal. De gemeente beslist het een of het ander.

Als de gemeente niet beslist tot collectief beheer van de individuele waterzuiveringsinstallaties, dan is dat jammer. En dan zitten we met een probleem. Wat doen we daarmee? De premies uit de samenwerkingsovereenkomst zijn weggefallen. Er is nu wel een hogere premie voor de gemeenten die aan collectief beheer doen. Ik heb hierover advies gevraagd aan de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de VVSG.

Dat advies zegt het volgende. De VVSG pleit ervoor dat Vlaanderen enkel nog een subsidie uitkeert van 2250 euro aan de gemeenten die collectiviseren inzake de IBA's van particuliere gebouwen. Als een gemeente niet collectiviseert en de IBA's door particulieren worden aangekocht, dan mag Vlaanderen enkel die gemeenten subsidiëren die de onderhoudsplicht op zich nemen. Volgens de VVSG kan men dit systeem – met inbegrip van de onderhoudsplicht – niet meer aan de particulier overlaten. Dat biedt te weinig garanties op rendement. In de gemeenten die er niet op ingaan, zou de VVSG de particulieren enkel subsidiëren als de gemeente het engagement van het onderhoud op zich neemt. Ik heb nog geen aanvullend subsidiebesluit genomen. Dat is te belangrijk om op een drafje te doen. Ik wil dat in overleg doen. We hadden de premie van de samenwerkingsovereenkomst kunnen overnemen. Maar we moeten over meer dan één nacht ijs gaan.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister.

Ik wil nog vragen dat u bij Europa zou aandringen op een concrete omschrijving van de rietvelden. Zoals u zegt, is dat al gecertificeerd, maar er is nog geen beschrijving. Zo kunnen we niet verder.

Ik blijf een beetje op mijn honger zitten. De drinkwatermaatschappijen lezen ook de resolutie. We weten nog niet wanneer de IBA's verplicht geplaatst moeten worden door de watermaatschappijen of de gemeenten. In de resolutie wordt de drinkwatermaatschappij samen met de gemeente enigszins verplicht om de IBA's te plaatsen. Gaat u dat incorporeren of niet?

Minister Hilde Crevits: Ik ben toch duidelijk geweest? In het decreet staat dat de gemeente de keuze moet maken. De resolutie dringt erop aan om de verplichting te veralgemenen, maar daarvoor is een decreetale wijziging nodig. Ik heb die resolutie niet gemaakt. Als het parlement die verplichting wil invoeren, voor mij niet gelaten. U hebt het initiatiefrecht om een decreetswijziging in te dienen.

Wat ik wel doe, is het collectiviseren voor de gemeenten zo aantrekkelijk mogelijk maken. Er hangt al heel wat honing aan de honingstok.

Betreffende de IBA-plaatsing in nieuwbouwwoningen staan al verplichtingen in de VLAREM. Voor de bestaande woningen pleit ik voor de weg van de voorzichtigheid, om dan later aan onze normen te kunnen voldoen. We moeten nog gigantisch veel investeringen doen in de rioleringen. Laat de subsidieregeling voor bestaande woningen nu eerst eens in haar plooi vallen. De subsidiëring komt in het zogenaamde RIO-besluit voor de subsidiëring van gemeentelijke rioleringen terecht. De gemeenten zullen in hun programma's prioriteiten moeten bepalen. Een gemeente die nog maar 10 percent rioleringen heeft gerealiseerd, moet aan het Vlaamse Gewest geen subsidies komen vragen voor IBA's. Er zijn wel andere prioriteiten in het saneringsplan! Gemeenten die al voor 90 percent rioleringen hebben, kunnen de collectieve aanleg van de IBA's op de eerste plaats zetten. Dan is er geen enkel probleem. Ik zou niet liever willen dan dat alle gemeenten daartoe komen. Dan zouden we kunnen zien of het systeem werkt en wat de resultaten zijn. De situatie en de evolutie zijn voor elke gemeente anders. Ik ben voorstander van de IBA's.

De heer Patrick Lachaert: De resolutie geeft aan welke richting het parlement zou willen uitgaan. Als men dat direct omzet in een decreet, brengt dat enorme kosten mee. Bovendien wordt daarmee de sanering op haar kop gezet. Men begint met het laatste punt en schuift de eerste prioriteit naar achter. De gemeenten moeten eerst de werken van Aquafin voortzetten. Die hebben het hoogste economische en ecologische rendement. We hebben daar een hoorzitting over gehad. De IBA's zijn zinvol, maar ondergeschikt. Als we daarop gaan focussen en de regering dwingen tot een decreetswijziging, gaan we daar heel veel geld in steken met een laag rendement.

De heer Karlos Callens: De gemeenten lezen die resolutie en denken dat de subsidiëring van de IBA's onmiddellijk gaat starten. Dat is een probleem. Ze denken dat de resolutie gelijk is aan een wet. Ze kennen nauwelijks het verschil tussen een decreet en een resolutie. We moeten klaarheid scheppen tegenover de gemeenten. We moeten over dat aspect eens rond de tafel gaan zitten.

Minister Hilde Crevits: We zitten nu in de adviserende fase. Het duurt nog minstens drie maanden voor het subsidiebesluit definitief goedgekeurd wordt. We moeten de termijnen respecteren. Als het zo ver is, moet er een ministerieel schrijven naar de gemeenten gaan. We moeten het kader en de subsidies duidelijk schetsen. Ik kan dat nu nog niet doen, dat zou een aankondigingsbeleid zijn. Voor mijn part schrijft u zelf de gemeenten aan.

Mijnheer De Klerck, de goede leerlingen mogen inderdaad niet worden gestraft, maar er zijn ook minder goede leerlingen. Gemeenten die volle bak op de IBA's in het buitengebied inzetten: sorry, maar dat is geen goed bestuur. Men moet beginnen met het rendement te zoeken waar het te halen is, zeker als je de kosten ziet die

we nog moeten maken. Dat zal uit het zoneringsplan moeten blijken. Ik engageer me ten volle. Ik wil mijn administratie vormingsdagen laten organiseren, maar eerst moet het subsidiebesluit er volledig zijn. Dan hebben we klaarheid.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Ik ontken niet dat er al inspanningen zijn gedaan door het Vlaamse Gewest om de last voor de particulieren te verminderen en de gemeenten opnieuw verantwoordelijk te stellen voor al hun burgers. Ik begrijp dat het niet eenvoudig is om de gemeenten te verplichten, maar u wilt natuurlijk even afwachten en zien hoe het allemaal loopt. Het is niet helemaal uitgesloten dat er in de toekomst een decretale aanpassing mogelijk is.

Minister Hilde Crevits: Dat sluit ik ook niet uit.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Het signaal moet zijn om te wachten met de IBA's tot alles heel duidelijk is hoe we er in de toekomst mee moeten omgaan. Dat signaal wil ik geven aan alle burgers die aangeschreven zijn in verband met een verplichting.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de registratie van mesthandelingen

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het is een korte maar een belangrijke vraag. Het nieuwe uitvoeringsbesluit van 11 maart 2008 inzake de toepassing van het Mestdecreet, bevat in zijn artikel 20 een bepaling met betrekking tot het registreren van mesthandelingen. Voortaan zou elke bemestingsbeurt binnen de 24 uur gemeld moeten worden aan de Mestbank. Bovendien zou in geval van begrazing ook moeten worden gemeld hoeveel dieren, welke diercategorie en hoelang deze dieren er grazen, en moeten deze gegevens ook nog eens drie jaar worden bijgehouden. Stel u voor dat wanneer een dier moet veranderen van weide, men meteen een boek moet invullen!

Tot nog toe moest dergelijke registratie enkel gebeuren in geval van een beheersovereenkomst of een bemestingsderogatie. De nieuwe bepaling zou ze verplicht maken voor alle landbouwers. Daarenboven is het

gevolg van de stijgende prijzen voor kunstmest, dat de landbouwers veel omzichtiger omgaan met de beschikbare mest aangezien dit een kostbaar product aan het worden is. De nu reeds van toepassing zijnde administratieve verplichtingen en de boetes zorgen er bovendien voor dat zeer omzichtig met mest wordt omgesprongen.

Het is dus betwistbaar welk voordeel de nieuwe overdreven regelgeving oplevert voor het leefmilieu. Het enige resultaat lijkt nog maar eens een bijkomende administratieve last voor de landbouwers te zijn. Bovendien werd de maatregel niet overlegd met de landbouworganisaties, terwijl dit wel gebeurde voor de rest van het besluit. Verschillende landbouworganisaties dreigen dan ook met niets minder dan burgerlijke ongehoorzaamheid, iets wat ook de naleving van de andere – wel nuttige – administratieve verplichtingen in gevaar zou kunnen brengen.

De minister liet in tussentijd weten over deze aangelegenheid op 8 april een gesprek te hebben gehad met de betrokken landbouworganisaties over deze problematiek om tot een vereenvoudiging te komen, en ze heeft toen een belofte gedaan. Toch blijf ik bij mijn vragen. Waarom werd deze maatregel, in tegenstelling tot de rest van het besluit, niet op voorhand overlegd met de landbouworganisaties? Welk voordeel levert deze overdreven registratiemaatregel op voor het leefmilieu en staan de baten wel in verhouding tot de lasten? Wat het resultaat is van het overleg hebben we ondertussen al kunnen lezen. Is het de bedoeling om die maatregel te behouden of niet?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik heb ook de reacties gehoord over de mestregistratie. Misschien is het een voorafname op uw antwoord, maar ik wil u alvast bedanken dat er zo snel mogelijk op die reacties ingespeeld is. Iedereen beseft dat de maatregel een zeer zware administratie met zich meebrengt en dat de vraag kan worden gesteld wat het extra opbrengt voor het leefmilieu. Ik steun de vraag van de heer Callens, maar ik ben blij dat u er heel snel op inspeelt door stappen te ondernemen om bijstellingen te doen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Callens en mevrouw Rombouts, ik geef eerst een kleine geschiedenis over hoe het zover is gekomen. Op 6 september 2007 werd een voorontwerp van uitvoeringsbesluit betreffende de inventarisatie en registratie voorgelegd op de Technische Werkgroep Nutriënten (TWN). Op deze werkgroepvergadering werd het besluit doorgenomen en nadien aangepast aan de opmerkingen vanuit de sector. In de versie die voorgelegd werd aan de TWN, was er inderdaad nog geen sprake van het opmaken en het bijhouden van een bemestingsregister voor alle Vlaamse

percelen, maar moest enkel een beperkte groep landbouwers een register bijhouden. Vervolgens werd, zoals wettelijk verplicht is, het ontwerpbesluit vooreer het geagendeerd werd op de Vlaamse Regering, voorgelegd voor advies aan de Inspectie van Financiën (IF). U zult zich misschien afvragen of de IF zich over de inhoud moet buigen. Een van de opmerkingen van de IF was dat, aangezien het hele Vlaamse Gewest kwetsbare zone voor water is, het vanuit doelmatigheidsoverwegingen aangewezen is dat voor ieder landbouwperceel een bemestingsregister wordt opgemaakt. Het ontwerpbesluit werd dan ook in die zin aangepast, en deze versie werd voor principiële goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. In de nota aan de Vlaamse Regering werd dit ook zo opgenomen. Na de principiële goedkeuring werd het ontwerpbesluit voorgelegd aan de Raad van State.

Mijnheer Callens, hoe komt het nu dat er geen overleg over is geweest? Het antwoord is heel simpel. Bij de goedkeuringsprocedure van een uitvoeringsbesluit is niet voorzien dat, nadat een ontwerp werd aangepast op basis van een advies van een bepaalde instantie zoals de IF of de Raad van State, dit opnieuw voor advies wordt voorgelegd. Hierdoor zouden we immers bij elke wijziging opnieuw de adviesprocedure moeten doorlopen. De wijzigingen aangebracht ingevolge de adviezen van de IF en de Raad van State, werden dan ook niet meer officieel voorgelegd aan de TWN.

Een bemestingsplan en bemestingsregister zijn werktuigen waarmee de landbouwer zelf de bemesting op zijn percelen kan opvolgen en bijsturen waar nodig. Door tijdens het jaar een bemestingsregister bij te houden, kan de landbouwer nadien de toegepaste bemesting met het nitraatresidu en de opbrengst vergelijken, en de correcte bemesting voor het volgende bemestingsseizoen plannen. Een grotere bewustwording bij alle landbouwers zal resulteren in een correctere en effectievere bemesting en een daling van de resten in bodem- en oppervlaktewater.

Ik wil zeer sterk benadrukken dat de landbouwer de vrije keuze heeft om dit plan en register bij te houden op de wijze die hij zelf verkiest. Dat kan op papier of digitaal. Vaak volstaat ook het register dat de landbouwer bijvoorbeeld moet bijhouden in het kader van kwaliteitslabels, zodat het bijhouden van deze registers niet noodzakelijk een extra administratieve last inhoudt. Als men dat op een soepele wijze implementeert, is dat niet noodzakelijk iets slechts, het kan iets nuttigs zijn.

Het kan niet toevalliger zijn: de namiddag dat de reacties binnenkwamen, was ik toevallig op landbouwbezoekdag in West-Vlaanderen. Gelet op de vele reacties van de sector heb ik beslist om over dit aspect van het uitvoeringsbesluit opnieuw advies in te winnen van de TWN. De TWN kwam hierover gisteren, woensdag 23 april, samen.

Het advies van de Technische Werkgroep Nutriënten heb ik op dit ogenblik nog niet in mijn bezit, maar uiteraard ben ik bereid om op basis ervan de registerplicht opnieuw te bekijken. Het gaat om een beslissing die door de voltallige regering wordt genomen en op basis van het advies zullen we beslissen of er bijstellingen mogelijk zijn en of de regering bereid is om bij te sturen.

De landbouwer heeft er belang bij om bij te houden wat hij doet in het kader van zijn corebusiness, als dat maar op een eenvoudige wijze kan gebeuren. Natuurlijk wringt daar in heel veel gevallen het schoentje.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw de minister, er is toch wel een serieus probleem. Vanuit Financiën vraagt men u om een verplichting op te leggen die zwaarder is dan voorheen. Bent u verplicht om dat advies te volgen? Ik denk het niet, maar men springt er onmiddellijk op en keurt het goed in de ministerraad.

Minister Hilde Crevits: Het betreft een beslissing van de voltallige regering, en daar maakt ook uw partij deel van uit.

De heer Karlos Callens: Ik wil graag weten waarom het op de agenda werd gezet. Toen we onderhandelden over het Mestdecreet, werd twee of drie keer gezegd dat we ons moeten hoeden voor een administratieve rompslomp. De informatie vanuit de Mestbank aan de landbouwers verloopt redelijk goed, maar ik wil u toch vragen om dit nog eens te herbekijken en om de afschaffing serieus in overweging te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mevrouw de minister, de zaak moet inderdaad opnieuw grondig worden bekeken op het ogenblik dat er wijzigingen zijn, en we kunnen inderdaad beter eerst de conclusies van de TWN afwachten.

Het decreet is opgebouwd uit verschillende fases en met verschillende benaderingen. Ik kan het standpunt van de Inspectie Financiën wel begrijpen, want als we de kwestie op een eenvoudige manier bekijken, lijkt het logisch om een maatregel die we aan bepaalde mensen opleggen, aan iedereen op te leggen. Het Mestdecreet werd volgens mij opgebouwd aan de hand van voldoende argumenten en van voldoende verschillen in aanpak, waardoor we gericht kunnen aanpakken. De registratie kwam destijds een aantal keer aan bod in de discussies en ik ben het ermee eens dat we vooral moeten opletten dat we geen administratieve rompslomp veroorzaken. Ik ben het eens dat het opnieuw bekijken en het eventueel terugschroeven ervan, in de overweging moet worden opgenomen. Het voorstel op zich was goed opgebouwd, en dit is volgens mij niet echt noodzakelijk.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de voorzitter, het klinkt misschien goed dat de minister zegt dat iedereen die zaken op zijn eigen wijze kan bijhouden. Ik vind dat niet zo goed, want dat zal leiden tot een wirwar aan registratiemethodes en dan wordt de opvolging nog veel moeilijker. Het klinkt misschien goed, maar op het vlak van een efficiënt beleid en van een beter bestuurlijk beleid is dit geen goede zaak. Ik wil daarom aan de minister vragen om het nog eens grondig te bekijken en om het eventueel af te schaffen, want dat lijkt me de beste optie.

Minister Hilde Crevits: Natuurlijk moeten we beoordelen of we de Inspectie van Financiën al dan niet volgen. Ik heb heel duidelijk uitgelegd wat onze motivatie was om het op te nemen. We zijn uitgegaan van een zekere eenvoud en van het belang dat een landbouwer erbij heeft. Natuurlijk hangt alles af van de manier waarop iets wordt geïmplementeerd. Als het ertoe leidt dat er een hoop onnodige administratieve rompslomp bij komt, dan moeten we de regeling durven herzien. Dat heb ik gedaan. De redenen om de IF te volgen, waren heel eerbaar, maar als blijkt dat er op het terrein meer praktische implicaties zijn dan initieel was voorzien en de TWN dat ook zo ziet, dan is het duidelijk wat er zal gebeuren. We hebben dit ook grondig besproken met de landbouworganisaties en zij verstaan ondertussen heel goed waarom het werd ingevoerd, ook al dringen ze erop aan dat we terugkeren naar de beperktere vorm.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Dominique Guns tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het uitrijden van mest bij particulieren

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag sluit aan bij die van de vorige vraagsteller, maar ik bekijk de kwestie vanuit het standpunt van de particulieren.

Ik heb de administratieve rompslomp voor een aantal mensen op mij genomen. Tot vorig jaar kon een particulier die grasland heeft waarop een schaap staat, of een paard, een koe of een geit, kiezen tussen het gebruiken van kunstmest of een landbouwer een plezier doen door hem toe te staan zijn drijfmest te injecteren in de graslanden. Gras dat niet bemest wordt, groeit immers niet echt goed.

De persoon in kwestie liet dit meerdere jaren door een landbouwer doen. Vorig jaar ontving hij een aangifte van de boer waarop stond hoeveel nutriënten en fosfor er waren ingespoten. De landbouwer heeft zeker niet overdreven, want hij kwam uit onder de maximum toegelaten hoeveelheid voor 1 hectare terwijl hij ongeveer 4 à 5 hectare had bemest.

Sinds dit jaar kan dit niet meer. De landbouwer vertelde aan de particulier dat hij nu een Mestbanknummer nodig heeft, zo niet mag hij geen mest komen uitrijden. De man ontving van de landbouwer het formulier 'identificatie van een landbouwer'. Hij kwam dat aan mij tonen. Ik vond dat zoiets niet kon en dus heb ik contact opgenomen met de Mestbank en daarna met het Agentschap voor Landbouw en Visserij. En ik moet zeggen, mevrouw de minister, het waren heel vriendelijke ambtenaren die ons te woord hebben gestaan. Ik vertelde dat de man geen landbouwer wenst te worden, maar dat hij gewoon mest op zijn weiland wil laten uitrijden. Men heeft me verteld dat ik me van dat formulier niet veel moest aantrekken, dat ik nummer twee en nummer drie gewoon mocht doorstrepen en gewoon het rijksregisternummer, de naam en het adres moest invullen, met een vermelding onderaan dat de aanvraag dient voor een klein nummer voor particulieren bij de Mestbank en met als reden "het laten vetten van de percelen door een landbouwer".

Dat werd gedaan. Pas een week of zes later bleek er een probleem te zijn. De particulier ontving toen een omvangrijk dossier van het Agentschap voor Landbouw en Visserij, met daarin een aanvraagformulier voor 2008. Toen ik dat begon te lezen meende ik het te horen donderen in Keulen. Ik las: "ik vraag uitbetaling van mijn bedrijfstoelagen", "ik wil dat maximaliseren", "ik bepaal zelf de volgorde van de activering". Verder ging het over: "verbintenissenbeheer met het Agentschap Landbouw en Visserij", "biologische productiemethoden", "inzaaigroenbekkens" en zo meer. De man ik kwestie raakte helemaal in paniek en zei me: "Dominique, regel het nu maar zelf." We hebben het dossier niet ingevuld en ik dacht dat het daarmee gedaan zou zijn, maar toen kwamen er nog meer formulieren. Ik wist niet wat er gaande was.

De personen voor wie ik de aanvraag had gedaan, want het gaat om meer dan één persoon, hebben toen bij wijze van spreken een bazooka op mij gericht. Ze zeiden: "Wat heb je ons nu aangedaan?". Noch die mensen, noch ik begrijpen dat jargon. Ik weet dus niet al te goed wat ingevuld moet worden. Die mensen zegden: " 'Nom d'une pipe', u kunt het landbouwnummer terugnemen en ik zal een brief schrijven dat ze me kunnen schrappen, want dit gaat helemaal niet."

De realiteit is dat ze teruggrijpen naar kunstmest in de plaats van dierlijke mest. En dat is schadelijk op alle vlakken. Het gebruik van kunstmest neemt toe. Landbouwers beschikken over minder grond om hun mest-

overschot uit te rijden, met hogere opslag- en verwerkingskosten tot gevolg.

Ik begrijp dat men wil weten hoeveel er per perceel wordt uitgestrooid en of men niet boven de maximaal toegestane normen gaat. Maar ik vraag mij dan af waarom een dergelijke registratie door een particulier nodig is en waarom hij landbouwer moet worden opdat zijn weiland zou kunnen worden bemest door een landbouwer. Een landbouwer moet immers toch sowieso bijhouden waar hij met zijn mest naartoe gaat.

Mevrouw de minister, waarom is het nodig dat particulieren zich als landbouwer moeten laten registreren om mest te kunnen laten uitrijden op hun gronden? Wat is de kostprijs van deze operatie wat betreft het verzenden en verwerken van al die formulieren en om hoeveel percelen gaat het? Vreest u niet dat die manier van werken aanleiding zal geven tot een verhoogd gebruik van kunstmest en een stijging van het mestoverschot dat opgeslagen en verwerkt moet worden? Overweegt u maatregelen om deze regeling te vereenvoudigen en zo ja, welke? Wat gaat dit de particulier kosten, nu of op termijn?

Tot vorig jaar kregen de landbouwers een toeslag van de overheid als ze de grond van een particulier bemestten. Ze reden dat dan ook gratis uit, dus dat was best wel een goede regeling. Maar dit, mevrouw de minister, is echt waanzinnig. Het spijt me dat ik het zo moet zeggen. Ik ondersteun de vraag om dit af te schaffen of te vereenvoudigen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Guns, ik geloof dat het nodig is om eerst wat toelichting te geven bij de wettelijke bepalingen aangaande de identificatieplicht van landbouwers. Overeenkomstig het decreet van 22 december 2006 houdende inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid – het zogenaamde EPR-decreet, waarbij EPR staat voor eenmalige perceelsregistratie – wordt iedereen die landbouwgronden in de meest ruime zin exploiteert, beschouwd als landbouwer. Dit is niets anders dan de vertaling van de Europese verordeningen.

De aangifteplicht wordt geregeld in het Mestdecreet van 22 december 2006. Het Mestdecreet stelt een aantal duidelijke voorwaarden om heel precies te kunnen definiëren wie als een landbouwer kan worden beschouwd. Landbouwers die onder die voorwaarden vallen, dienen zich te identificeren en moeten jaarlijks aangifte doen van enerzijds de mestproductie en -gebruik via de mestbankaangifte en anderzijds de in gebruik zijnde landbouwgronden via de verzamelaanvraag van het Agentschap voor Landbouw en Visserij, het ALV.

Een landbouwer – een particulier – die niet onder de voorwaarden van aangifteplicht valt of geen steunmaatregelen wenst, hoeft zich in principe niet te laten identificeren in de databank. Deze landbouwer kan een verklaring ondertekenen dat hij niet aangifteplichtig is in het kader van het Mestdecreet en kan op basis daarvan een vrijstelling van de aangifteplicht krijgen. Volgens het Mestdecreet moeten niet-aangifteplichtige landbouwers of particulieren eenmalig een verzamelaanvraag bij het ALV én een Mestbankaangifte bij de Mestbank indienen. Op die manier kunnen ze hun verklaring staven en krijgen ze de volgende jaren geen verzamelaanvraag en mestbankaangifte meer toegestuurd.

In de mestwetgeving is daarnaast bepaald dat alle transporten van dierlijke mest tussen verschillende landbouwers systematisch voorafgaandelijk moeten worden aangemeld bij de Mestbank. Hiervoor kan onder bepaalde voorwaarden gebruik worden gemaakt van een burenregeling, in de andere gevallen moet een beroep worden gedaan op een erkende mestvoerder. Deze opvolging van mesttransporten is noodzakelijk om te kunnen nagaan of de landbouwers de geproduceerde of ontvangen dierlijke mest oordeelkundig aanwenden binnen de wettelijke bemestingsnormen.

Opdat deze mesttransporten eenduidig en ondubbelzinnig geregistreerd zouden kunnen worden, moet eenieder die mest afneemt eenduidig geïdentificeerd zijn in het geïntegreerd beheers- en controlesysteem of GBCS, ook indien het een particulier – een niet-aangifteplichtige landbouwer – betreft met slechts enkele percelen landbouwgrond voor in totaal minder dan twee hectare. Er is een uitzondering voor mesttransporten van minder dan 500 kilogram nuttig laadvermogen en maximaal 160 kilogram fosfor.

Die manier van afzetten van dierlijke mest is specifiek ingeschreven in de mestwetgeving om mogelijk te maken dat kleine hoeveelheden dierlijke mest – meestal gaat het over stalmest – kunnen worden afgezet bij particulieren voor het bemesten van bijvoorbeeld hun moestuin, zonder dat het noodzakelijk is om hiervoor vervoersdocumenten op te maken. Het volstaat in deze situaties dat de landbouwer zelf noteert aan wie hij de dierlijke mest heeft geleverd. De totale hoeveelheid die op die manier door landbouwers kan worden afgezet, is omwille van de controleerbaarheid beperkt tot een maximaal aantal kilo's op jaarbasis per landbouwer.

Particulieren die op deze manier een beperkte hoeveelheid dierlijke mest afnemen, hoeven niet geïdentificeerd te worden in het GBCS en moeten ook geen verzamelaanvraag indienen.

Mevrouw Dominique Guns: Ik heb daar zelf voor gebeld en de administratie zegt dat het wel moet.

Minister Hilde Crevits: Een individueel geval kan ik hier nu niet bespreken, mevrouw Guns. Als er daar

inderdaad problemen zijn, moeten we dat individueel oplossen. Ik schets hier enkel het kader waarbinnen we ons bevinden en de regelgeving die hier geldt.

In totaal bevat de identificatiedatabank voor het jaar 2007 ongeveer 5780 niet-aangifteplichtige landbouwers – dat kunnen dus ook particulieren zijn. Hun totale oppervlakte landbouwgrond is 7600 hectare en staat voor 13.700 percelen. Het overgrote deel van deze particulieren was al meerdere jaren gekend bij de Mestbank en hoeft de verzamelaanvraag bijgevolg niet in te vullen. De reeds bij de Mestbank gekende gegevens worden immers automatisch overgemaakt aan het Agentschap Landbouw en Visserij en opgeslagen in hun databank.

Alleen particulieren die vanaf 2007 voor de eerste maal mest afnemen en in het verleden dus nog niet geïdentificeerd waren, moeten eenmalig een verzamelaanvraag indienen. Op jaarbasis gaat het hierbij maximaal om een duizendtal particulieren die eenmaal met een aangifte en verzamelaanvraag worden geconfronteerd. Het invullen van de formulieren vergt een minimale inspanning, aangezien door de beperkte bedrijfsomvang maar weinig gegevens moeten worden ingevuld. Vaak gaat het hier zelfs maar over een of twee percelen en zijn er zelfs geen productiegegevens.

De exacte kostprijs van de verzending voor deze groep kan ik u vandaag niet meegeven. Dat is ook moeilijk te becijferen omdat dit meegenomen wordt in de verzendings- en verwerkingsprocessen van de verzamelaanvraag en de Mestbankaangifte. De eraan verbonden kosten zijn zeer beperkt ten opzichte van de totale kosten van de aanmaak, verzending en verwerking van de verzamelaanvraag door ALV en Mestbankaangifte door de Mestbank. Bovendien zijn de beperkte gegevens op formulieren zeer eenvoudig te verwerken door de administratie ten opzichte van de vaak veel omvangrijkere verzamelaanvragen van grote landbouwers.

Vermits er voor de niet-aangifteplichtige landbouwer of particulier geen extra kosten verbonden zijn aan het zich laten identificeren in het GBCS en het eenmalig indienen van de verzamelaanvraag en de uiteindelijke inspanning voor het invullen ervan in de praktijk zeer beperkt is, denk ik niet dat de niet-aangifteplichtige landbouwer of particulier in de toekomst meer weigerachtig zal staan tegenover het gebruik van dierlijke mest. Bovendien is de kostprijs van kunstmest momenteel zeer hoog, wat in de praktijk een extra stimulans is voor het gebruik van kwaliteitsvolle dierlijke mest.

Ik begrijp wel dat een niet-aangifteplichtige landbouwer of particulier die voor de eerste maal een verzamelaanvraag in de bus krijgt, enigszins schrikt. De gegevens die in zijn situatie moeten worden ingevuld, zijn echter zeer beperkt. Ik ben wel bereid om met mijn

collega van Landbouw, minister-president Peeters, die bevoegd is voor de verzamelaanvraag, en met de beide betrokken administraties te bekijken of we op een of andere manier, bijvoorbeeld via een soort vereenvoudigde handleiding, deze groep landbouwers op een eenvoudige manier wegwijs kunnen maken bij het invullen van de verzamelaanvraag.

In 2007 heeft de Mestbank dit trouwens al specifiek voor de tuinbouwsector gedaan, die voorheen ook niet vertrouwd was met het invullen van de verzamelaanvraag. Dat kan dus een suggestie zijn, maar ik moet dat meenemen naar het overleg met mijn bevoegde collega.

Voor de particulier zijn er geen kosten verbonden aan de identificatie en het indienen van de verzamelaanvraag en Mestbankaangifte.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mevrouw de minister, ik heb zelf gebeld. Ik heb het niet fout begrepen, ik heb het zelfs opgeschreven. Voor minder dan twee hectare moest het toch.

Minister Hilde Crevits: Dat is een individueel probleem. Ik ken dat dossier niet. Ik ga hier geen uitleg geven over individuele dossiers. Als de regelgeving niet correct wordt nageleefd, dan moet ervoor gezorgd worden dat dat in de toekomst wel gebeurt.

Ik heb gezegd wat de regelgeving is. Niet alleen de oppervlakte wordt in rekening genomen, ook het aantal kilogram moet beperkt blijven. Als aan al de voorwaarden is voldaan, dan moet er geen verzamelaanvraag worden ingediend. Als dat niet zo is, dan is dat wel het geval.

Als er u individuele gevallen bekend zijn, stel ik voor dat u die ons bezorgt. We kunnen dan nagaan of er fouten werden gemaakt. Als er fouten worden vastgesteld, moeten we ervoor zorgen dat die in de toekomst niet meer worden gemaakt.

Mevrouw Dominique Guns: Mevrouw de minister, ik wil u zeker niet aanvallen. Ik was enkel verrast door de reactie na de indiening van het eerste formulier betreffende de identificatie.

Ik zal u de drie dossiers bezorgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
